

กองสวัสดิภาพสัตว์และสัตวแพทย์บริการ

คู่มือ

การจัดสวัสดิภาพช้างในปางช้าง

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง การจัดสวัสดิภาพช้างในปางช้าง พ.ศ. 2563

Ele-Friend

คนไทยและช้างเลี้ยงมีความผูกพันฉันท์เพื่อนกันมา
ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการเลี้ยงช้างจึงเป็นส่วนหนึ่ง
ของวัฒนธรรมไทย และวิถีชีวิตคนไทยมาช้านาน

ความเชื่อ

วัฒนธรรม

เกษตรกรรม

ประเพณี

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง
การจัดสวัสดิภาพช้างในปางช้าง พ.ศ. 2563

มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องและคุ้มครองช้าง จากการใช้งาน
ที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการจัดสวัสดิภาพช้าง
อย่างเหมาะสมตามหลักสวัสดิภาพสัตว์ 5 ประการ
เพื่อกิจกรรมต่อไปนี้

1. เพื่อการแสดง

2. เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว

4. เพื่อใช้ในการ
ศึกษาและอนุรักษ์

3. เพื่อใช้เป็นพาหนะ

5. เพื่อใช้งานอื่นๆ
เช่น ชักลาก เป็นต้น

มาดูแลช้างฉันท์เพื่อน
ด้วยความรัก และทำให้
เพื่อนของเรามีชีวิตที่ดีขึ้น
กันเถอะ

- จัดให้มีพื้นที่สำหรับให้ช้างพักผ่อน ในช่วงกลางวันและกลางคืน

- จัดให้มีมาตรการเฝ้าระวังโรค EEHV
- จัดให้มีการสุ่มตรวจโรคไวรัสโรคในปางช้าง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- จัดให้ช้างทุกเชือกได้รับวัคซีนป้องกันโรค และถ่ายพยาธิตามคำแนะนำของสัตวแพทย์

- แม่ช้างต้องพักท้อง อย่างน้อย 12 เดือน
- ลูกช้างต้องหย่านม เมื่ออายุอย่างน้อย 30 เดือนขึ้นไป

- จัดให้ช้างอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี อากาศถ่ายเทสะดวก
- มีพื้นที่เพียงพอสำหรับให้ช้างได้พักผ่อน โดยที่ช้างสามารถลุกขึ้นยืนเดิน และลงนอนได้โดยสะดวก

- ต้องมีบริเวณเฉพาะสำหรับกักโรคช้างที่เข้ามาใหม่ช้างป่วย หรือช้างที่มีความหวาดระแวง

- ช้างทุกตัวสามารถแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติได้ และสื่อสารปฏิสัมพันธ์กับช้างเชือกอื่น

- จัดให้ช้างได้รับอาหารที่มีคุณภาพ ความหลากหลาย และปริมาณที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงอายุและสุขภาพช้าง
- ช้างต้องได้รับอาหารอย่างน้อยร้อยละ 4 ของน้ำหนักตัว
- จัดให้ช้างได้รับน้ำที่สะอาดและเพียงพอตลอดวัน
- จัดให้ช้างได้รับน้ำที่สะอาด และเพียงพอตลอดวัน
- จัดให้ช้างได้รับอาหารเสริมและแร่ธาตุอย่างเหมาะสม

- ผู้ดูแลช้างหรือควาญช้างต้องให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวที่มาทำกิจกรรมร่วมกับช้างเพื่อหลีกเลี่ยงการทำให้ช้างตื่นตกใจ

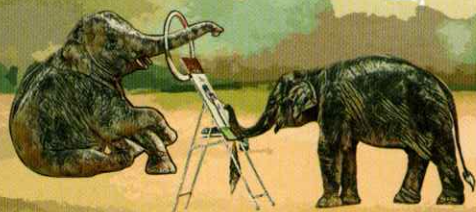
- ควาญช้างสามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการควบคุมและจับบังคับช้างในกรณีที่ช้างอาจกระทำอันตรายต่อชีวิตทรัพย์สิน และสัตว์อื่นๆ

การใช้งานช้าง

1. การใช้ช้างเพื่อการแสดง

- ช้างต้องมีอายุ 3 - 60 ปี

- ลักษณะการแสดงของช้างต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพช้าง หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อช้าง
- *ตัวอย่างการแสดงที่ไม่เหมาะสม เช่น
 - การให้ช้างยืน 2 ขา - การให้ช้างยืน เดิน นั่ง หรือเดินบนอุปกรณ์ต่างๆ
 - การให้ช้างขับซูปเปอร์ล้อเลื่อน - การใช้เสียงดัง เป็นต้น

2. การใช้ช้างเพื่อขี่เป็นพาหนะ

1. การขี่ช้างหลังเปล่า

- ช้างต้องอายุตั้งแต่ 10 ปี ถึง 60 ปี
- ความสูงจากพื้นถึงไหล่ของช้างไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร
- น้ำหนักบรรทุกรวมไม่เกินร้อยละ 10 ของน้ำหนักตัว แต่ไม่เกิน 350 กิโลกรัม

2. การขี่ช้างแบบนั่งหย่าง

- ช้างต้องอายุตั้งแต่ 15 ปี ถึง 60 ปี
- ความสูงจากพื้นถึงไหล่ของช้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร
- น้ำหนักบรรทุกรวมไม่เกินร้อยละ 10 ของน้ำหนักตัว แต่ไม่เกิน 350 กิโลกรัม

- สำหรับการใช้ช้างเพื่อการแสดง ซึ่งเป็นพาหนะ และเพื่อประกอบกิจกรรมร่วมกับช้าง ต้องทำงานต่อครั้งไม่เกิน 1 ชั่วโมง โดยต้องทำการพักช้างอย่างน้อย 15 นาทีต่อครั้ง
- ระยะเวลาการฝึกช้างไม่เกินวันละ 1 ชั่วโมงต่อวัน

4. การใช้ช้างเพื่อชักลาก

- ช้างต้องอายุตั้งแต่ 25 ปี จนถึง 50 ปีบริบูรณ์
- น้ำหนักชักลาก ต้องไม่เกินร้อยละ 50 ของน้ำหนักตัวต่อช้างหนึ่งเชือก

3. การใช้ช้างเพื่อประกอบกิจกรรมร่วมกับช้าง

- ช้างต้องอายุตั้งแต่ 3 ปี จนถึง 60 ปี

- ระยะทางในการชักลากทางลาดชันไม่เกิน 100 เมตร ต้องทำการพักช้างครั้งละไม่น้อยกว่า 15 นาที
- ระยะทางในการชักลากทางราบไม่เกิน 500 เมตร ต้องทำการพักช้างครั้งละไม่น้อยกว่า 15 นาที

การบันทึกและจัดเก็บข้อมูล

ช้างเลี้ยงทุกเชือกต้องมีหลักฐานการขึ้นทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

มีการบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพช้าง เช่น การตรวจสอบสุขภาพ

การเจ็บป่วย การตกมัน การได้รับวัคซีน

การตรวจคัดกรองโรค การผสมพันธุ์

และการตกลูกมีการบันทึก

ประวัติการใช้งานช้าง

เจ้าของช้างต้องจัดเก็บข้อมูลช้าง

ตลอดอายุของช้างเชือกนั้น

การฝึกช้างต้องคำนึงถึง

หลักสวัสดิภาพสัตว์

ต้องมีแผนการจัดการช้างตกมัน

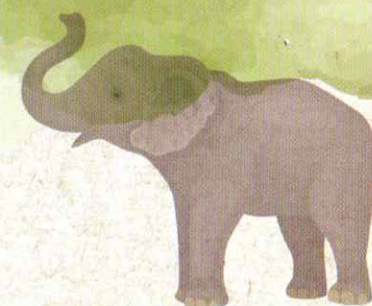
การใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการควบคุม และจับบังคับช้างสามารถใช้ได้ในกรณีที่ช้างอาจทำอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินและสัตว์อื่น โดยต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพช้างร่วมด้วย

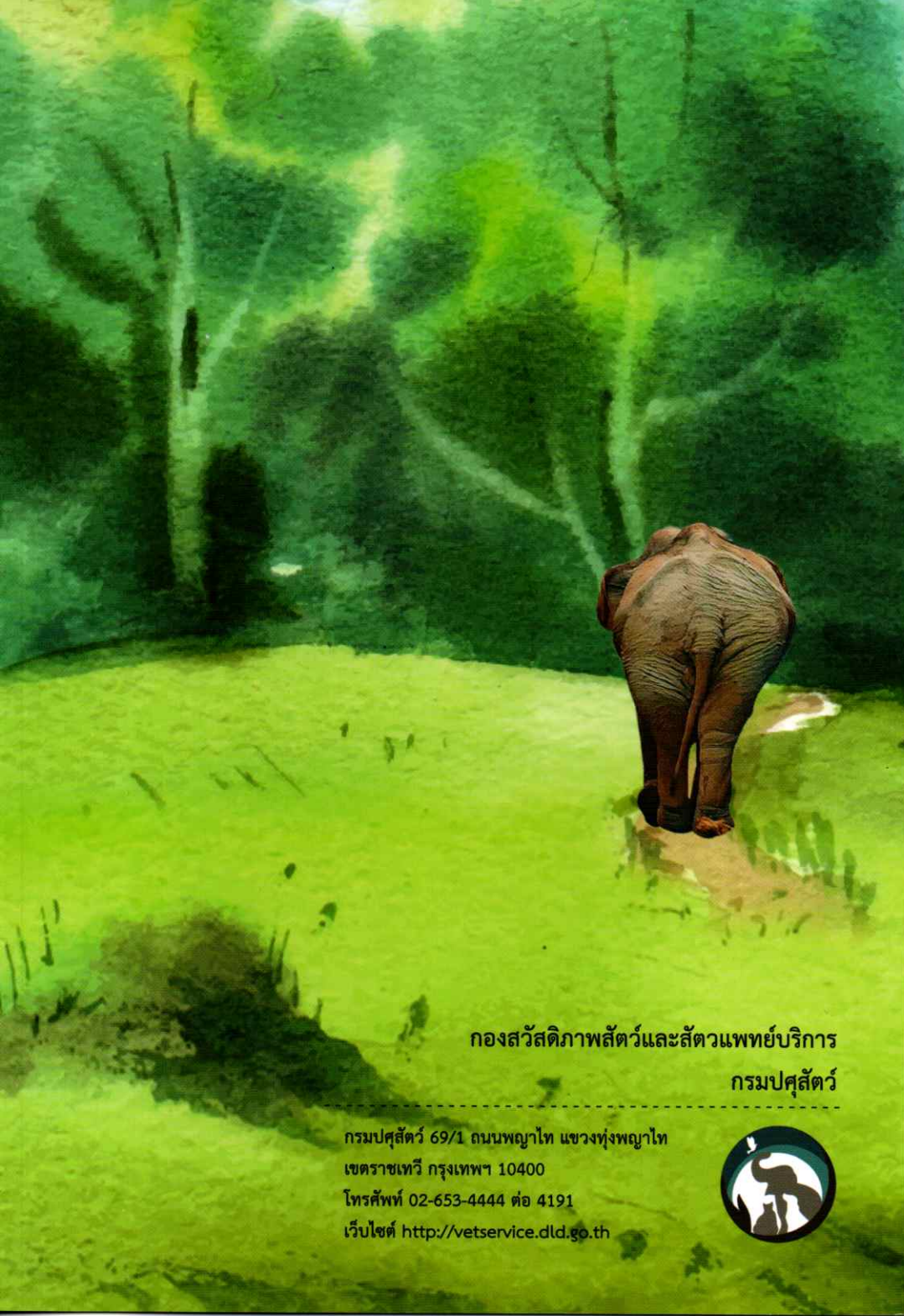

ควาญช้างต้องได้รับการอบรม การควบคุมและจับบังคับช้าง โดยสอดคล้องกับหลักสวัสดิภาพสัตว์

แผนสำรองกรณีฉุกเฉิน

ต้องมีการจัดเตรียมแผนสำรองกรณีเกิดโรคระบาดภัยพิบัติ และเหตุฉุกเฉิน อื่นๆ

กองสวัสดิภาพสัตว์และสัตวแพทย์บริการ
กรมปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์ 69/1 ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02-653-4444 ต่อ 4191
เว็บไซต์ <http://vetservice.dld.go.th>

